

Sınıfı: 9 /

...../12/2024/

Adı Soyadı:

Numarası:

S-1) Aşağıdaki kavramları açıklayın

(20p)

Denizli'nin Çal ilçesindeki **Ekşi Höyük'te** sürdürülen arkeolojik kazılarda günümüzden 8 bin 750 yıl öncesine ait tarım aletleri ve dokumacılığa ait izler tespit edildi. Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Fulya Dedeoğlu başkanlığındaki ekip tarafından sürdürülüyor. Höyükteki kazılarda gün yüzüne çıkan buluntular, bölgenin yerleşik yaşama geçiş sürecinin aydınlatılması ve bölgedeki ilk çiftçi topluluklarına ilişkin bilgi edinilmesi bakımından önem taşıyor.

Ekşi Höyük'ün tamamı Neolitik döneme ait ve en erken verileri bu yıl daha net biçimde açığa çıktı. Buranın günümüzden 8 bin 750 yıl kadar geriye gittiğini biliyoruz. Burada yaşayanları bölgenin ilk çiftçileridir. Bu alanda çok sayıda üretime ilişkin malzeme ve materyal bulundu. Bunlar arasında dokumacılıkla ilgili olanlar var. Dedeoğlu, aynı alanda hayvancılığa ilişkin verilere de ulaştıklarını aktardı. Çok sayıda tarımsal alet en ilginç olanlardan biri günümüzden 8 bin 750 yıl öncesine ait olduğunu değerlendirdiğimiz kemikten orak. Orakla ilişkili çakmaktaşı buluntuları mevcut. Kemikten orak dikkat çekici. Buna benzer örnekler birkaç yerleşimde daha var....

a) Höyükten çıkan aletler MÖ kaç yılına aittir?.....

b) Ekşi Höyük'ün neolitik bir yerleşim yeri olduğunu gösteren kanıtlar sizce neler olabilir?
.....

c) Ekşi Höyük'ün ekonomik faaliyetleri ve bu faaliyetlerinin özellikleri hakkında neler söylenebilir?
.....
.....
.....

S-2)

(20p.)

1959 yılında bir şahıs Yeyl Üniversitesine parşöment üzerine çizilmiş "Vinland Haritasını" başışlamış. Uzun süre Kuzey Amerika'nın kuzeydoğu kıyısını da (Vinland Bölgesi) içine alan en eski Avrupa haritası olduğu kabul edilmiş. Araştırmacılar, XV. yüzyıl ortalarında çizildiği düşünülen bu haritaya dayanarak Vikinglerin Amerika kıtasına Kristof Kolomb'dan çok önce gidildiğini ve Kolomb'un da bu haritadan yararlandığını iddia etmişler. Oysa 2021'de yapılan bilimsel testlerde haritanın Orta Çağ'dan kalmış bir parşöment olduğu ancak üzerine çizilen mürekkebin XX. yüzyılın başlarında üretilen bir mürekkep olduğu anlaşıldı.

Yukarıdaki metne göre aşağıdaki soruları cevaplayın?

a) Bu haritanın güvenilirliğini ve bilimsel bir nitelik taşıyıp taşımadığını belirlemek için hangi bilim dallarından yararlanılmıştır?
.....

b) Haritanın hangi yüzyılda sahte olduğu anlaşıldı?

3-)

NANNİ'NİN MEKTUBU

(20p.)

Ünlü tablet yaklaşık bir asır önce Ur'da, ünlü arkeolog Sir Leonard Woolley liderliğindeki yapılan kazılar sonucunda küçük kil tabletler üzerine çivi yazısıyla kaydedilmiş olduğu keşfedildi. Tablette; Yaklaşık 3 bin 774 yıl önce, Nanni adında bir tüccar, ters giden bir işlemle ilgili sıkıntılarını dile getirerek, Ea-nāşir adında bir Babilli tüccarın vicdansızlığından dert yanarak hoşnutsuzluğunu dile getirmişti.

Tüm bunlar antik Irak döneminde Ur kentinde gerçekleşmiş olsa da bu şikâyet: Şaibeli ticari anlaşmalar, düşük kaliteli ürün ve sorunlu müşteri hizmetleri iddialarıyla modern tüketiciler arasında büyük bir yankı uyandırdı. Hatta şikâyet mektubu, dünyanın en eski şikâyet mektubu olarak Guinness Dünya Rekorlar kitabına girdi. Nanni'nin dört bin yıl önceki şikâyetleri bir dizi çizgi roman yazarlarına ilham kaynağı bile oldu.

Nanni tarafından kil tablet üzerine yazdırılan mektupta Ea-nāşir, kaliteli bakır külçeleri vaat edip sonra da anlaşmayı yerine getirmemiş için eleştirilmiş. Nanni, tüccarın düşük kaliteli bakır gönderdiğinden, kendisine ve elçisine hor davrandığından şikâyet etmiş. Üstelik görünüşe göre Nanni'nin ona bir miktar gümüş borcu da varmış.

Yukarıda anlatılan metine göre soruları cevaplayınız?

a. Nanni'nin şikâyet mektubu kaç tarihlerinde gerçekleşti?

b. Metin hangi yönüyle tarihçiler için paha biçilmez bir önem taşımış?
.....

c. Geçmişin doğrularıyla, şimdiki zamanın doğruları arasında pek bir fark var mı?

d. Hangi bilim dallarından faydalanılmıştır?

e. Kil tablet üzerine yazılan Nanni'nin Mektubu'nu tarih kaynak olarak malzemenin değerine ve malzemenin türüne göre sınıflandırılmasını yapın?.....

S-4)

40p.

I. Orhun Yazıtları (anıt-kitabe) Moğolistan'da Orhun Irmağı yakınlarında bulunmaktadır. Bilge Kağan Yazıtı ile Kül Tigin Yazıtı arasındaki uzaklık bir kilometredir. Göktürk yazısı ile yazılmıştır. Bazı bölümleri Kül Tigin Yazıtı'ndan aktarılmıştır. Ondan farklı olarak Kül Tigin'in ölümünden sonraki olayları da anlatmıştır. Kül Tigin kitabeleri ile Bilge Kağan'ın mezarının çevresinde dikilmiş balballar ve kurganlarda Türk-Kültür, gelenek ve yaşam biçimini araştırmak için kazı yapıldı.

II. Osmanlı arşivindeki tarihi belgelere dayanarak 1683 yılında yapılan II. Viyana savaşını anlatan olayların mikro filmi

III. Türk Tarih Kurumu'nun Orhun ve Yenisey anıtları ile ilgili çektiği belgesel film.

IV. TRT'nin wep sitesi

V. Mustafa Kemal'in Anafartalar ve Conkbayır Raporunun yer aldığı Nutuk'un e-Kitabı

Aşağıdaki soruları yukarıda verilenlere göre cevaplayın:

a) Orhun yazıtları hangi bilim dalı ile çözümlenmiştir ve Türk tarihi açısından önemini bir cümle ile açıklayın? .

Cevap: -

b) Yukarıdaki hangi veya hangilerinin kaynağına ulaşmak için arkeoloji biliminin verilerine daha çok ihtiyaç duyulur?

Cevap: I

c) Hangi Kaynaklar Birinci Elden Kaynaklar arasında yer alır?

CEVAP:

d) Hangi kaynaklar sonradan dijitalleştirilmiş kaynaklar arasında yer alır?

CEVAP:

Sınıfı: 9 /

...../12/2024/

Adı Soyadı:.....

Numarası:.....

S-1) Aşağıdaki kavramları açıklayın

(20p)

Denizli'nin Çal ilçesindeki **Ekşi Höyük'te** sürdürülen arkeolojik kazılarda günümüzden 8 bin 750 yıl öncesine ait tarım aletleri ve dokumacılığa ait izler tespit edildi. Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Fulya Dedeoğlu başkanlığındaki ekip tarafından sürdürülüyor. Höyükteki kazılarda gün yüzüne çıkan buluntular, bölgenin yerleşik yaşama geçiş sürecinin aydınlatılması ve bölgedeki ilk çiftçi topluluklarına ilişkin bilgi edinilmesi bakımından önem taşıyor.

Ekşi Höyük'ün tamamı Neolitik döneme ait ve en erken verileri bu yıl daha net biçimde açığa çıktı. Buranın günümüzden 8 bin 750 yıl kadar geriye gittiğini biliyoruz. Burada yaşayanları bölgenin ilk çiftçileridir. Bu alanda çok sayıda üretime ilişkin malzeme ve materyal bulundu. Bunlar arasında dokumacılıkla ilgili olanlar var.'Dedeoğlu, aynı alanda hayvancılığa ilişkin verilere de ulaştıklarını aktardı. Çok sayıda tarımsal alet en ilginç olanlardan biri günümüzden 8 bin 750 yıl öncesine ait olduğunu değerlendirdiğimiz kemikten orak. Orakla ilişkili çakmaktaşı buluntuları mevcut. Kemikten orak dikkat çekici. Buna benzer örnekler birkaç yerleşimde daha var....

a) Höyükten çıkan aletler MÖ kaç yılına aittir?.....

b) Ekşi Höyük'ün neolitik bir yerleşim yeri olduğunu gösteren kanıtlar sizce neler olabilir?

c) Ekşi Höyük'ün ekonomik faaliyetleri ve bu faaliyetlerinin özellikleri hakkında neler söylenebilir?

S-2)

(20p.)

1959 yılında bir şahıs Yeyl Üniversitesine parşöment üzerine çizilmiş "Vinland Haritasını" başılamış. Uzun süre Kuzey Amerika'nın kuzeydoğu kıyısını da (Vinland Bölgesi) içine alan en eski Avrupa haritası olduğu kabul edilmiş. Araştırmacılar, XV. yüzyıl ortalarında çizildiği düşünülen bu haritaya dayanarak Vikinglerin Amerika kıtasına Kristof Kolomb'dan çok önce gidildiğini ve Kolomb'un da bu haritadan yararlandığını iddia etmişler. Oysa 2021'de yapılan bilimsel testlerde haritanın Orta Çağ'dan kalmış bir parşöment olduğu ancak üzerine çizilen mürekkebin XX. yüzyılın başlarında üretilen bir mürekkep olduğu anlaşıldı.

Yukarıdaki metne göre aşağıdaki soruları cevaplayın?

c) Bu haritanın güvenilirliğini ve bilimsel bir nitelik taşıyıp taşımadığını belirlemek için hangi bilim dallarından yararlanılmıştır?

.....*Kimya (Karbon 14), Kronoloji*

d) Haritanın hangi yüzyılda sahte olduğu anlaşıldı?

3-)

NANNİ'NİN MEKTUBU

(20p.)

Ünlü tablet yaklaşık bir asır önce Ur'da, ünlü arkeolog Sir Leonard Woolley liderliğindeki yapılan kazılar sonucunda küçük kil tabletler üzerine çivi yazısıyla kaydedilmiş olduğu keşfedildi. Tablette; Yaklaşık 3 bin 774 yıl önce, Nanni adında bir tüccar, ters giden bir işlemle ilgili sıkıntılarını dile getirerek, Ea-nāşir adında bir Babilli tüccarın vicdansızlığından dert yanarak hoşnutsuzluğunu dile getirmişti.

Tüm bunlar antik Irak döneminde Ur kentinde gerçekleşmiş olsa da bu şikâyet: Şaibeli ticari anlaşmalar, düşük kaliteli ürün ve sorunlu müşteri hizmetleri iddialarıyla modern tüketiciler arasında büyük bir yankı uyandırdı. Hatta şikâyet mektubu, dünyanın en eski şikâyet mektubu olarak Guinness Dünya Rekorlar kitabına girdi. Nanni'nin dört bin yıl önceki şikâyetleri bir dizi çizgi roman yazarlarına ilham kaynağı bile oldu.

Nanni tarafından kil tablet üzerine yazdırılan mektupta Ea-nāşir, kaliteli bakır külçeleri vaat edip sonra da anlaşmayı yerine getirmediği için eleştirilmiş. Nanni, tüccarın düşük kaliteli bakır gönderdiğinden, kendisine ve elçisine hor davrandığından şikâyet etmiş. Üstelik görünüşe göre Nanni'nin ona bir miktar gümüş borcu da varmış.

Yukarıda anlatılan metine göre soruları cevaplayınız?

a. Nanni'nin şikâyet mektubu kaç tarihlerinde gerçekleşti?

b. Metin hangi yönüyle tarihçiler için paha biçilmez bir önem taşımış?

.....**Tarihte bilinen ilk şikâyet mektubu olması yönüyle:**.....

c. Geçmişin doğrularıyla, şimdiki zamanın doğruları arasında pek bir fark var mı? **Hayır**.....

d. Hangi bilim dallarından faydalanılmıştır?

....**arkeoloji, paleografya**

e. Kil tablet üzerine yazılan Nanni'nin Mektubu'nu tarih kaynak olarak malzemenin değerine ve malzemenin türüne göre sınıflandırılmasını yapın?..... **Birinci Elden / Yazılı Kaynak**....

S-4)

40p.

I. Orhun Yazıtları (anıt-kitabe) Moğolistan'da Orhun Irmağı yakınlarında bulunmaktadır. Bilge Kağan Yazıtı ile Kül Tigin Yazıtı arasındaki uzaklık bir kilometredir. Göktürk yazısı ile yazılmıştır. Bazı bölümleri Kül Tigin Yazıtı'ndan aktarılmıştır. Ondan farklı olarak Kül Tigin'in ölümünden sonraki olayları da anlatmıştır. Kül Tigin kitabeleri ile Bilge Kağan'ın mezarının çevresinde dikilmiş balballar ve kurganlarda Türk-Kültür, gelenek ve yaşam biçimini araştırmak için kazı yapıldı.

II. Osmanlı arşivindeki tarihi belgelere dayanarak 1683 yılında yapılan II. Viyana savaşını anlatan olayların mikro filmi

III. Türk Tarih Kurumu'nun Orhun ve Yenisey anıtları ile ilgili çektiği belgesel film.

IV. TRT'nin wep sitesi

V. Mustafa Kemal'in Anafartalar ve Conkbayır Raporunun yer aldığı Nutuk'un e-Kitabı

Aşağıdaki soruları yukarıda verilenlere göre cevaplayın:

a) Orhun yazıtları hangi bilim dalı ile çözümlenmiştir ve Türk tarihi açısından önemini bir cümle ile açıklayın? .

Cevap: -*Epigrafiya ile çözümlendi.*

-*Yazılı eserler geçmiş uygarlıkların dilini, dinini, yaşayış biçimini bizlere aktararak tarihe yardımcı oldu.*

b) Yukarıdaki hangi veya hangilerinin kaynağına ulaşmak için arkeoloji biliminin verilerine daha çok ihtiyaç duyulur?

Cevap: *I-Göktürk Kitabesi*

III Türk Tarih Kurumunun Belgesel Film Çekimi

c) Hangi Kaynaklar Birinci Elden Kaynaklar arasında yer alır?

CEVAP: *I ve V*

d) Hangi kaynaklar sonradan dijitalleştirilmiş kaynaklar arasında yer alır?

CEVAP: *II ve V*